

Asia: Valkeisvaaran tuulivoimapuiston osayleiskaavan luonnos (Tihisenvaaran - Möykkysenmäen alue)

Paltamon kunta
paltamon.kunta@paltamo.fi

Lausunto

1 Johdanto

Eurowind Energy Oy ja Solarwind Finland Oy suunnittelevat kuuden tuulivoimayksikön rakentamista Paltamon Tihisenvaaran-Möykkysenmäen alueelle. Rakentamisen vaatima pinta-ala muodostuu voimalapaikoista, joihin tarvittava maa-ala on noin 1,5–2 ha/voimala, sisältäen voimalan viereen rakennettavat kokoamis- ja nosturialueet sekä väliaikaiset varastointi- ja pysäköintialueet. Tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 250 metriä ja yksikköteho maksimissaan 6 MW. Tornin napakorkeus on noin 170 metriä ja roottorin halkaisija noin 170 metriä. Sähkönsiirto on suunniteltu järjestettäväksi liittymällä 110 kV kantaverkkoon Uura - Oi-karila alueelle rakennettavan sähköaseman kautta. Tuulivoimapuiston alueella sähkönsiirto toteutettaisiin maakaapeleilla huoltoteiden yhteydessä.

2 Lausunto

Luke kiittää mahdollisuudesta lausua Valkeisvaaran tuulivoimapuiston osayleiskaavaluonnoksesta ja lausuu seuraavaa

Valkeisvaaran tuulivoimahankealue on kokonaisuudessaan metsätaloustoimien muuttamaa metsäelinympäristöä. Hankealueella ei esiinny luonnonsuojelulain mukaisia suojeltuja luontotyyppejä. Vesilain suojeltuja luontotyyppejä alueella ovat lähteet ja purot. Loukonlampeen ja Valkeisjärveen virtaavilla puroilla on merkitystä ekologisena yhteytenä. Tuulivoima-alueella on kaksi metsälain erityisen tärkeää elinympäristökuviota, jotka ovat Loukonlampeen laskevan Noronpuron puronvarsimetsiä. Hankealueelle ei sijoitu Natura-alueita. Hankealueesta itään, lähimmillään noin 6,9 kilometrin etäisyydellä lähimmästä voimalasta sijaitsee Saukkovaaran ja Koljatinvaaran lehdot Natura-alue, joka on luokiteltu Natura-verkostossa erityisten suojelutoimien alueeksi. Muut Natura-alueet sijaitsevat yli kymmenen kilometrin etäisyydellä suunnitelluista voimalapaikoista. Hankealueelle ei sijoitu luonnonsuojeluohjelmien alueita eikä luonnonsuojelualueita. Alle kymmenen kilometrin etäisyydelle hankealueesta sijoittuu erityisesti suojeltavien lajien suojelualue ja 15 yksityismaiden luonnonsuojelualuetta, joista lähimpänä Keskipirtin luonnonsuojelualue noin 3,2 kilometrin etäisyydellä lähimmästä suunnitellusta voimalapaikasta. Muut luonnonsuojelualueet sijaitsevat yli viiden kilometrin etäisyydellä suunnitelluista voimalapaikoista.

Hankealueella on valkolehdokin esiintymiä ja yksi liito-orava esiintymä. Nämä tulee huomioida tuulivoimaloiden sijoittelussa ja voimansiirtolinjoja rakennettaessa. Muutoin hankealueen kasvillisuudessa ei ole erityisen vaateliasta lajistoa. Liito-orava esiintymän suhteen huoltotien leventäminen ei saa kohdistua lajin elinalueen ydinalueelle. Levennys on mahdollista toteuttaa muulla tavoin. Rakentamistoimenpiteet tulee kohdentaa lajin lisääntymisajan ulkopuolelle.

Hankealueen välittömässä läheisyydessä ei sijaitse kansallisesti (FINIBA) tai kansainvälisesti (IBA) tärkeitä lintualueita, maakunnallisesti tärkeitä alueita (MAALI), eikä NATURA 2000-verkoston SPA- alueita. Lähimmät FINIBA-alueet (ja SPA-alueet) sijaitsevat noin 15–20 kilometrin päässä hankealueesta Oulujärvellä ja Hyrynsalmella. Hankealueelle ei sijoitu luonnonsuojeluohjelmien alueita eikä luonnonsuojelualueita. Linnusto on tyypillistä metsälintulajistoa. Ainoa ison petolinnun pesäpaikka on sääksen pesäpaikka noin 7 kilometriä Valkeisvaarasta lounaaseen. Suunniteltuja voimalapaikkoja lähimmät luontokohteet ovat Möykkysenmäki-Loukonlampi puro ja Lakkasuo. Möykkysenmäki-Loukonlampi puro ja puronvarsimetsä sijaitsee voimalan rakennuspaikasta noin 150 metrin päässä. Lakkasuo sijaitsee voimalan rakennuspaikasta noin 200 metrin päässä ja Möykkysenmäen lähdeympäristö noin 220 metrin päässä. Etäisyyksiä voitaneen pitää minimietäisyyksinä luontoarvojen säilymiselle.

Luke katsoo, että tuulivoimaloiden vaikutus alueen pesimälinnustoon on lähinnä häiriövaikutusta. Muutonaikana on pieni riski isojen lintujen tuulivoimalatörmäyksiin lähinnä kurkien, metsähanhien ja laulujoutsenten osalta. Muuttajien määrät ovat kuitenkin suhteellisen alhaiset. Kanalintujen törmäysten estämiseksi tuulivoimaloiden runkojen alaosat kannattaa maalata näkyviksi esim. keltaisiksi tai muulla tavoin ympäristöstään erottuviksi. Asiasta ei kuitenkaan ole tutkimustietoa. Voimalinjat tulee varustaa esim. palloilla silloin kun ne ylittävät laajoja aukeita. Tiestön ja maakaapeleiden rakentamisessa tulee huomioida alueen luontokohteet. Erityisesti pienvesien ylityksissä tulee huomioida ettei siltojen rakentaminen aiheuta veden samentumista. Suunniteltu sähkönsiirtoreitti sivuaa kahta arvokasta luontokohdetta, jotka ovat puronvarsimetsiä. Siirtoreitti tulee sijoittaa siten ettei se sivua eikä ylitä luontokohteita. Suositeltava etäisyys luontokohteen voisi olla esim. 50-100 m. Karttatarkastelun pohjalta tämä on hyvinkin mahdollista toteuttaa.

Lähimmät kaavoitettu tuulivoimahanke on luoteispuolella Varsavaaran tuulivoimahanke, noin 7 kilometrin päässä. Lisäksi noin 20 km etäisyyden sisällä sijaitsee kaavoituksessa tai YVA –vaiheessa olevat ovat Takiankankaan, Koirakankaan, Hukkasalon, Pieni-Paljakka ja Isolehdon tuulivoimahankeet. Valkeisvaaran hankealueen lähistölle on suunnitteilla myös useita eri vaiheissa olevia tuulivoimahankeita. Mikäli lähialueiden hankkeet toteutuvat niillä saattaa olla yhdessä Valkeisvaaran hankkeen kanssa yhdysvaikutuksia alueen eläimistöön. Nämä yhdysvaikutukset tulee arvioida erityisesti maakotkan, isojen muuttolintujen ja suurpetojen osalta. Alueen suunnitteilla ja jo toteutuneiden tuulivoimahankeiden sekä metsänkäytön yhdysvaikutuksia mm. ekologiisiin yhteyksiin tulisi selvittää mallinnoksin olemassa olevan tiedon pohjalta.

3 Lausunnon tiivistelmä

Hankealueella sijaitsevat valkolehdokin ja liito-orava esiintymät tulee huomioida tuulivoimaloiden sijoittelussa ja voimansiirtolinjoja rakennettaessa eikä niiden esiintymiä tule heikentää. Pienvesien ylityksissä tulee huomioida ettei siltojen rakentaminen aiheuta veden samentumista. Suunniteltu sähkönsiirtoreitti sivuaa kahta arvokasta luontokohdetta. Siirtoreitti tulee sijoittaa siten ettei se sivua liian läheltä eikä ylitä luontokohteita. Suositeltava etäisyys luontokohteen voisi olla esim. 50-100 m. Tuulivoimaloiden vaikutus alueen pesimälinnustoon on lähinnä häiriövaikutusta. Muutonaikana on pieni riski isojen lintujen voimalatörmäyksiin lähinnä kurkien, metsähanhien ja laulujoutsenten osalta. Mikäli lähialueiden hankkeet toteutuvat niillä saattaa olla yhdessä Valkeisvaaran hankkeen kanssa

yhdyksvaikutuksia alueen eläimistöön. Nämä yhdysvaikutukset tulee arvioida erityisesti maakotkan, isojen muuttolintujen ja suurpetojen osalta.

Sirpa Thessler

Johtaja, Luonnonvarat

Hyväksytty Luken prosessinhallintajärjestelmässä 13.02.2025 klo 17:56:44.

Lausunnon valmistelija(t):
Esa Huhta

Liitteet:

Tiedoksi: